MUISTIO YMPÄRISTÖVALIOKUNNALLE

Asia: U 55/2016 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (taakanjakoasetus)

Maa- ja metsätalousministeriö yhtyy U-kirjeessä ja sen jatkokirjeessä esitettyihin linjauksiin.

Ministeriö korostaa, että taakanjakoasetus sekä maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskeva LULUCF -asetus (U 53/2016 vp) liittyvät läheisesti toisiinsa.Tämän hetkiseen neuvottelutilanteeseen liittyen maa- ja metsätalousministeriö haluaa erityisesti nostaa vielä esille:

Ilmastonmuutoksen hillitsemiseen liittyvät toimet tulee suunnitella ja toteuttaa kokonaisvaltaisesti sekä johdonmukaisesti siten, että ne edistävät samanaikaisesti muita keskeisiä politiikkatavoitteita kuten biotaloutta, uusiutuvaa energiaa (ml. bioenergia), puhtaita ratkaisuja, maaseudun kehittämistä sekä luonnon monimuotoisuutta.

Maatalouteen suoraan kohdistuvien ilmastotavoitteiden tulee olla johdonmukaisia kannattavan maatalouden toimintaedellytyksien sekä kansallisen huoltovarmuuden ja globaalin ruokaturvan kannalta. Koska tulevaisuudessa ruuan kysyntä tulee kasvamaan väestön kasvun myötä, on jatkossa kiinnitettävä huomiota erityisesti tuotannon tehostamiseen eli päästöjen vähentämiseen tuotettua litraa tai kiloa kohden. Viljelysmaan ja ruohikkoalueiden hiilivarastossa tapahtuvien muutosten arviointimenetelmiä tulee kehittää edelleen tieteellisen tiedon pohjalta.

Maatalouden kustannustehokas ja toteuttamiskelpoinen päästövähennyspotentiaali on rajallinen, koska päästöt muodostuvat hajallaan olevista biologisista lähteistä. Tästä syystä maatalouden päästöjen hillitseminen on haasteellisempaa kuin monella muulla sektorilla. Tehokkaimmat toimet maatalouden kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi Suomessa koskevat eloperäisiä maita. Nämä maat ovat Suomessa yleisiä ja niiden viljelystä ja raivauksesta aiheutuvat päästöt ovat moninkertaiset kivennäismaiden päästöihin verrattuna.

Taakanjakosektorille maatalouteen liittyvistä päästöistä kuuluvat eläimistä, lannasta ja maaperästä tulevat metaani- ja dityppioksidipäästöt. Lisäksi taakanjakosektorille kuuluvat kalkituksen, työkoneiden ja kiinteistökohtaisen lämmityksen päästöt. Maataloussektorilla tehdyillä kasvihuonekaasupäästöjen vähennystoimilla, on vaikutusta myös LULUCF- sektorille laskettaviin päästöihin maaperään liittyvien päästöjen osalta.

Suomelle ehdotettu -39 % kansallista päästövähennystavoite on kunnianhimoinen ja korkea, kuten U-kirjeessä todetaan. Olemassa olevat ja ehdotetut joustokeinot, kuten joustomahdollisuus LULUCF- ja taakanjakosektorin välillä, ovat keskeisessä roolissa kustannustehokkaan toimeenpanon kannalta. Esitetty kokonaismäärä joustolle EU-tasolla (280 Mt CO2 kaudelle 2021 – 2030) on perusteltu. Suomi kannattaa sitä, että metsät ja metsätuotteet (HWP) tulisivat välittömästi mukaan rajoitettuun LULUCF -joustosta taakanjakosektorille. Jouston käytön mahdollisuus Suomelle riippuu keskeisesti siitä kuinka hoidettujen metsämaiden sekä puutuotteiden laskenta määritellään LULUCF -asetuksessa. Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan komission ehdottamalla tavalla Suomelle syntyisi LULUCF -sektorin puolella laskennallinen päästö joten taakanjakosektorin päästövähennysvelvoite nousisi yli 40 prosentin.